

▪ Norník rudý napíchnutý ťuhýkem šedým na plot solární elektrárny. Foto Pavel Olbert.

Ťuhýk šedý a sluneční elektrárna

Pavel Olbert, Teplá a Pavla Tájková, AOPK ČR Správa CHKO Slavkovský les a krajské středisko Karlovy Vary

Sluneční elektrárna u Mrázova je možná ekologická, na pohled však nehezská, ničím zajímavá a pltem obehnaná stavba. Ovšem při bližším pohledu si může

pozorovatel všimnout pečlivě zavěšených drobných hlodavců na ostatném drátě tohoto oplocení. Je to dílo ťuhýka šedého.

Ťuhýk šedý je známý tím, že si svou přebytečnou kořist napichuje na ostré trny nebo do vidlic různých druhů křovin (šípek, trnka). Že si k této své oblíbě vybere drátěný plot je jistě zajímavé a návštěvníkovi se naskýtá až absurdní pohled na demonstraci loveckého umění tohoto dravého pěvce.

Polští vědci přišli na to, že tato potrava slouží jedinci nejen jako zásobárna na horší časy, ale také k získávání samiček. Že by platilo moudré pořekadlo „Láska prochází žaludkem“? Čím větší kořistí totiž sameček poctí samičku při námluvách, s tím větší ochotou se mu samička oddá. A neplatí to pouze pro hnízdní partnerky. Sameček

Kresba Kerli Toode, Estonsko.

- Úlovky tůhyka šedého od Mrázova – horní foto tučná larva, dole ještěrka živorodá. Foto Pavel Olbert.

používá kořist jako dárek také pro získání svolnosti „milenek“ tedy samic z jiného páru. Pověry o neotřesitelné věrnosti ptačích párů vzaly za své již s rozvojem genetických metod. Jak už to tak bývá, milenky jsou na obdarování daleko náročnější, a tak je musí sameček tůhyka obdarovat čtyřikrát výživnější potravou než svou hnízdní partnerku. Ale není divu. Nevěrnice riskuje rozvod se svým hnízdním partnerem, a tak se jí musí zálety vyplatit. Nepřipomíná Vám to něco?

Poděkování patří Martinu Klepalovi za kontrolu přibývajících hlodavců a Pavlu Příškinovi za bystré oko při pozorování přírody.

Literatura:

Literatura: Tryjanowski P. & Hromada M. (2005): Do males of the great grey shrike, *Lanius excubitor*, trade food for extrapair copulations? *Animal behaviour* 69: 529–533.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

V průběhu jara proběhlo na Správě CHKO Slavkovský les několik zajímavých akcí pro veřejnost. Již tradiční večerní blok přednášek přilákal mnoho desítek posluchačů k příjemnému posezení, při němž se dozvěděli o cestovatelské pouti po jihovýchodní Asii, ale také o našem kraji a jeho památkách, rozhlednách a minerálních pramenech. Samozřejmě velký zájem výletníků vyvolaly každoroční jarní exkurze pro veřejnost za obojživelníky, koniklecí, orchidejemi, sýsly či hadcovou květenou.

Koncem června, v čase školních výletů, proběhla na Správě CHKO Slavkovský les pětidenní akce nazvaná Týden pro školy. Přírodovědný program byl přizpůsoben věku dětí tak, aby se hravou formou dozvěděly o zajímavostech zdejšího kraje. Pro velký zájem škol tato akce, která se letos konala poprvé, najde své místo v kalendáři i na konci příštího školního roku.

Letos poprvé bylo možno on-line sledovat hnízdění čápů v Teplé. Čápi zde pravidelně hnízdí již mnoho let na komíně pivovaru. Díky kroužkování víme, že jeden z rodičů je již 12 let starý a pochází z Lokte (okres Benešov) nedaleko Želivské přehrady. Usídlil se tedy celých 165 km od rodného hnízda. Letos také proběhlo kroužkování a křtění mládat, u kterého se sešlo kolem 300 diváků. Čápa byla pojmenována Pivovárek, Tepeláček a Amálka.

Kolonádu u Ferdinandova pramene v Mariánských Lázních si oblíbili nejen lázeňští hosté, ale také čáp černý, který sem pravidelně zalétá mezi 6.00 a 7.30 ranní. Důvodem není ranní promenáda, ale občerstvení, které poskytuje Úšovický potok. Tak blízko mezi lidmi si totiž ostatní rybožraví predátoři jen tak netroufnou, a tak je pohoštění potoka k dispozici pouze tomuto odvážnému jedinci. U čápa černého, který hnízdí hluboko v lesích, je takovéto chování velice nevhodné. Možná jsme svědky počínající tzv. synantropizace čápů černých – tedy procesu, kdy zvířata ztrácejí plachost a začínají žít v blízkosti lidí. Tak to známe například u čápa bílého.